

10.5.2019

Helsingin kaupunginmuseon lausunto Munkkiniemen (30.ko) ja Pitäjänmäen (46.ko) asemakaavan muutosluonnos (nro 12516), Kutomotie 1 ja 9 lähiympäristöineen

HEL 2015-011149 T 10 03 03

Asemakaavoitus Helsingin kaupunkiympäristön toimialalta on pyytänyt kaupunginmuseolta lausuntoa hankkeesta Kutomotie 1 ja 9, asemakaavan muutos. Museo tarkastelee hanketta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja lausuu kantanaan seuraavaa.

Käsillä oleva hanke koskee asemakaavaluonnosta ja uudisrakentamisen viitesuunnitelmaa osoitteisiin Kutomotie 1 ja 9 Pitäjänmäellä sekä päiväkodin rakentamista Kutomokujan päähän Talin liikuntapuiston reunalle. Kutomotie 1:n korttelissa (46006) sijaitsevat entiset Stockmannin autohuoltamon ja -myynnin hallitilat sekä Stockmannin tavaratolotoimintaan liittyviä rakennuksia kuten rakennustarvikevarasto- ja työtilarakennus, vaateneulomo (nk. ateljee) asuntosiiplineen ja tukkuvastasto- ja toimistorakennus. Rakennukset on suunnitellut arkkitehti Kurt Simberg 1950- ja 60-luvulla. Korttelin etelä- ja länsireunoilla on tehty varasto- ja automyyntitilojen laajennusrakennuksia 1980-luvulla.

Kutomotie 9:n korttelissa (46004) on kaksi Arkkitehtitoimisto Markku Annilan suunnittelemaa 1990-luvun tuotanto- ja toimistorakennusta, joissa on sittemmin toiminut mm. Sibelius-Akatemia ja vastaanottokeskus.

Asemakaavan muutoksella kortteleista muodostetaan asuin-, liike-, ja toimistorakennusten korttelialue (AL). Pääosa Kutomotie 1:n korttelin rakennuksista puretaan ja korvataan asuinrakennuksilla. Kutomotie 9:n korttelin rakennukset esitetään muutettaviksi asunnoiksi niin että kadun varteen sijoitetaan liike- ja toimistotiloja.

Kaupunginmuseo on lausunut hankkeesta jo osallistumis- ja arviointisuunnitelman yhteydessä (18.5.2017). Museon esityksen mukaisesti entisen Shell-bensiinijakeluaseman neonmainostorni Kutomotie 1:n korttelin länsikulmalla sekä viisikerroksinen, kahitiilinen ateljeerakennus asuinsiiplineen korttelin keskellä on kaavaluonnoksessa suojeltu. Niille on osoitettu merkintä sr-2: ”Alueen teollisuushistorian ja kaupunkikuvan kannalta arvokas rakennus, jota ei saa purkaa. Korjaus- ja muutostöiden tulee olla sellaisia, että rakennuksen julkisivujen ominaispiirteet ja sen asema kaupunkikuvassa säilyvät.

10.5.2019

A-talon alimpaan kerrokseen saa sijoittaa liike- ja toimitilaa sekä julkista lähipalvelutilaa, hallintoa, opetusta, sosiaali- ja terveystoimintaa, kulttuuri-, urheilu-, ja museotoimintaa. Ylempiin kerroksiin saa sijoittaa näiden toimintojen lisäksi myös palveluasumista.

B-taloon saa sijoittaa liike- ja toimitilaa tai julkisia lähipalvelutiloja. Vieraisten mainostorni tulee säilyttää osana suojelukohdetta.” Lisäksi lämpökeskuksen piipulle korttelin lounaisreunalla on osoitettu merkintä sr: ”Säilytettävä rakennelma”.

Viitesuunnitelmassa (Huttunen-Lipasti Arkkitehdit 13.3.2019) on esitetty yleispiirteinen luonnos Kutomotie 1:n korttelin uudisrakentamisen sijoittumisesta, alustava näkemys rakennusmassojen hahmoista ja kerroskorkeuksista sekä korttelialueen pihojen järjestelystä. Suunnitelma perustuu vuonna 2017 käytyyn, neljän toimiston välillä järjestettyyn kutsukilpailuun. Käsillä olevaan kaavanmuutosluonnoksen sisältyvä viitesuunnitelma poikkeaa vuoden 2017 kilpailuehdotuksesta näkyvimmin kasvaneiden kerroskorkeuksien suhteen.

Kaupunginmuseon näkemyksen mukaan aiemmin esitetyt kerroskorkeudet (pääosin 6-8 kerrosta) soveltuvat alueelle ja Pitäjänmäentien kaupunkikuvaan paremmin kuin käsillä olevan viitesuunnitelman pääosin 6–11-kerroksiset rakennukset. Pitäjänmäki on vanhaa teollisuusaluetta, joka on hiljalleen 1990-luvulta lähtien muuttunut asuntovaltaisemmaksi alueeksi. Tyypillinen uusi asuinrakentaminen Pitäjänmäentien pohjoispuolella on ollut noin 8-kerroksista ja Pitäjänmäentien varrella ja sen eteläpuolella tätä hieman matalampaa, noin 6-kerroksista johtuen esim. Talin urheilupuiston, golfkentän ja kartanon sekä siirtola-puutarha-alueen läheisyydestä. Matalien ja katulinjasta hieman erillään sijaitsevien teollisuusrakennusten korvaaminen tehokkaalla, kantakaupunkimaisella asuinrakentamisella on radikaali muutos Pitäjänmäentien katumaisemassa, jolle pikemminkin on ollut tyypillistä esikaupunkimaisen väljä ja maltillisen korkea rakentamistapa. Kaupunginmuseo ehdottaa, että jatkosuunnittelussa palattaisiin kerroskorkeuksien osalta edellisen vaiheen maltillisempaan korkomaailmaan.

Kaupunginmuseolla ei ole Kutomotien kortteleiden 46004 ja 46006 asemakaavan muutosluonnoksesta muuta huomautettavaa.

Lisätiedot

Petteri Kummala, tutkija, puhelin: 310 36940
petteri.kummala(a)hel.fi

Sari Saresto

Helsingin kaupunki

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristötiimi,
kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

3 (3)

10.5.2019

---

kulttuuriympäristöpäällikkö

Postiosoite

PL 17401
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kulttuurijavapaa-aika@hel.fi

Käyntiosoite

Aleksanterinkatu 16
Helsinki 17

Puhelin

+358 9 310 1060

Faksi

+358 9 310 36664

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

fi0680001200062637

Alv.nro

fi02012566